

V I Lenin

Demonstrationerna har börjat

För två veckor sedan firade vi 25-årsjubileet av den första socialrevolutionära demonstrationen i Ryssland den 6 december 1876 på Kazantorget i Petersburg¹ och pekade på det väldiga uppsvinget för demonstrationsrörelsen i början av det år, som nu håller på att ta slut. Vi sade, att demonstranterna borde ställa en mer bestämd politisk paroll än ”jord och frihet” (1876)²⁹ — ett vidare krav än ”bort med de provisoriska bestämmelserna” (1901)³⁰. En sådan paroll bör vara *politisk frihet*, ett sådant hela folkets krav bör vara *kravet att folkrepresentanter sammankallas*.

Och nu ser vi redan, att demonstrationerna återupptas av de mest olika orsaker både i Nizjnij Novgorod och i Moskva och i Charkov. Oron växer överallt, och nödvändigheten att förena den i en ström *mot självhärskardömet*, som överallt utsår godtycke, förtryck och våld, blir alltmer överhängande. I Nizjnij Novgorod var den lilla, men framgångsrikt genomförda demonstrationen den 7 november framkallad av avskedstagandet av Maksim Gorkij. Denne europeiskt berömda författare, vars enda vapen — som en talare vid demonstrationen i Nizjnij Novgorod med rätta uttryckte saken — var det fria ordet, förvisas från sin hemstad av självhärskarregeringen utan dorn och rannsakan. Marodörerna beskyller honom för att ha dåligt inflytande på oss — sade talaren å alla de ryssars vägnar, som har åtminstone en droppe av strävan till ljus och frihet — men vi förklarar, att det var ett gott inflytande. Folkförtryckarna begår övergrepp i hemlighet, och vi skall göra deras övergrepp offentliga och öppna. Hos oss slår man arbetare, som försvarar sina rättigheter till ett bättre liv, hos oss slår man studenter, som protesterar mot godtycket, hos oss förkväver man varje hederligt och djärvt ord! Demonstrationen, som också arbetare deltog i, avslutades med en högtidlig deklamation av en student: ”godtycket skall falla och folket resa sig, mäktigt, fritt och starkt!”

I Moskva på stationen väntade hundratals studerande på Gorkij, och den uppskrämda polisen *arresterade* honom i vagnen under resan, förbjöd honom (trots ett tillstånd som getts tidigare) att resa in i Moskva och tvingade honom att fara direkt från Nizjnij Novgorodvägen till Kurskvägen. Demonstrationen med anledning av Gorkijs förvisning lyckades inte, men den 18 hölls utan några som helst förberedelser en liten demonstration av studenter och ”utomstående” (som våra ministrar uttrycker sig) framför generalguvernörens hus med anledning av ett förbud mot en afton till minne av N. A. Dobroljubov — den 17 november hade det gått 40 år sedan hans död. Representanten för självhärskarmakten i Moskva blev utvisslad av människor, som i likhet med hela det tänkande bildade Ryssland satte värde på författaren, som lidelsefullt avskydde godtycket och lidelsefullt väntade på att folket skall resa sig mot ”de inre turkarna” — mot självhärskarregeringen. Verkställande utskottet för Moskvastudenternas organisationer pekade i sin bulletin av den 23 november med rätta på att denna oförberedda demonstration klart vittnade om missnöje och protest.

I Charkov övergick demonstrationen, som framkallats av studentangelägenheter, till en verklig gatustrid, som inte bara studenter deltog i. Förra årets erfarenheter, har inte varit förgäves för studenterna. De fick se, att bara stöd från folket och främst stöd från arbetarna kunde garantera dem framgång, och för att skaffa sig sådant stöd måste de kämpa inte bara för akademisk (student-) frihet utan för *hela folkets frihet*, för *politisk frihet*. Charkovs förbunds-

¹ Vid demonstrationen, som var en protest mot självhärskardömet, höll den ryska marxismens fader, Plechanov tal, Demonstrationen skingrades av polisen och många demonstrationsdeltagare arresterades och dömdes till deportation och straffarbete.

råd för studentorganisationerna uttryckte detta rakt på sak redan i sin oktoberproklamation. Också studenterna i Petersburg, Moskva, Kiev, Riga och Odessa har, såsom framgår av deras flygblad och proklamationer, börjat förstå hela ”meningslösheten i att drömma” om akademisk frihet, medan folket lever i nattsvart slaveri. Det vämjeliga talet av general Vannovskij i Moskva, där han dementerade ”ryktena” om att han skulle ha lovat någonting någon gång; den makalösa fräckheten hos en hemlig polis i Petersburg (som grep en student på Elektrotekniska institutet för att ta ifrån honom ett brev som han fått med ett bud); polisens barbariska prygel av studenter i Jaroslavl på gatan och på polisstationen — alla dessa och tusentals andra fakta har ropat om kamp, kamp och åter kamp mot hela självhärskarsystemet. Droppen som kom bägaren att rinna över var fallet med veterinärerna i Charkov. Studenterna på första årskursen inlämnade en petition om att prof. Lagermark skulle avskedas och klagade på hans byråkratiska inställning till undervisningen, på hans outhärdliga grovhet, som gått ända därhän att han slängt ett studieprogram i ansiktet på studenterna! Utan att ha utrett ärendet svarade regeringen med att kasta ut hela årskursen från högskolan och dessutom beljuga studenterna i ett meddelande, där den förklarade, att dessa skulle ha krävt rätt att tillsätta professorer. Då reste sig hela Charkovs studentvärld, man beslutade att organisera en strejk och en demonstration. Mellan den 28 november och 2 december förvandlades Charkov för andra gången i år till ett slagfält för ”de inre turkarnas” kamp mot folket som protesterade mot självhärskardömet godtycke. Ropen: ”ned med självhärskardömet! leve friheten!” å den ena sidan. Hugg med kosacksablar, slag med kosackpiskor och hästar som trampar ned människor å den andra sidan. Polisen och kosackerna, som skoningslöst slog alla och envar, oberoende av kön och ålder, vann seger över sina obeväpnade motståndare och triumferar ...

Skall vi verkligen låta dem triumfera?

Arbetare! Ni är alltför väl bekanta med den onda makt, som utsätter det ryska folket för grov drift. Denna onda makt binder er till händer och fötter i er dagliga kamp med herrarna för ett bättre liv och för människovärde. Denna onda makt rycker bort hundra- och tusentals av era bästa kamrater, kastar dem i fängelse, deporterar dem och förklarar dem dessutom, som för att driva gäck med folk, vara ”personer med ett lastbart leverne”. Denna onda makt sköt den 7 maj på de arbetare från Obuchovverken i Petersburg som rest sig med ropet: ”vi behöver frihet!”, och arrangerade därtill sedan en rättegångsfars för att driva de hjältar, som inte fällts av en kula, till straffarbete. Denna onda makt, som i dag pryglar studenter, kommer i morgon att kasta sig över er arbetare och pryglar er med ännu större brutalitet. Här är ingen tid att förlora! Glöm inte, att ni måste stödja varje protest och varje kamp mot självhärskarregeringens marodörer! Försök med alla medel ingå en överenskommelse med de demonstrerande studenterna, ordna cirklar för snabb överföring av information och spridning av appeller; klargör för alla och envar, att ni reser er till kamp för hela folkets frihet.

När det här och där börjar slå upp små lågor av folklig upprördhet och öppen kamp, är vad som främst och mest behövs en stark frisk luftström, så att dessa lågor kan blossa upp i en stor flamma!

Iskra nr 13, den 20 december 1901

V. I. Lenin, *Samlade verk*, 5:e ry. uppl., b. 5, sid. 369-372